

Moorto Erid



Juudid Jeruusalemma kaabemüri ääres.

See on paik kus ööd ja päevad ahastavaid palveid saadavad üles juudid oma maa ja rahva õnnetu seisukorra pärast. Siin arenes ka taplus muhameedlastega. (Vaata Mõndasugust lhk. 156.)

„Kristuse ja koguduse eest“
E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Villardi tn. 7—1
Laekahoidja: B. Espenberg — Tallinna, Imanta tn. 5
Kirjatoimetaja: E. Rosenstrauch — Tallinna, postkast 284
„Noorte Elu“ — toimet. aadr: Tallinna, Villardi tn. 7—1
„ „ — talituse „ „ Villardi tn. 7—1
„ „ — kirjad „ „ Postkastnr. 284.

„NOORTE ELU“

maksab aastas:

lihtpaberil postiga . . .	1,30 krooni,	postita . . .	1,20 krooni.
heal „ . . .	2,00 „	„ . . .	1,90 „
Välismaale lihtpaberil 1,80 „	heal paberil 2,50 „		

Imelik pääsetäht.

„Juhan, oled sa tõesti jumalalapsiks saanud? Sa oled kaua otsinud, kuidas sa siis viimaks kitsast väravast läbi tulid?“

„See oli lihtsaim asi ilmas. Ma pidin vaid õige pääsetähte ette näitama. Sirutasin selle ette, üks arvati ja ma olin sees. Ja tead sa, mis siin on kõige ime-likum? Ma taipasin äkki, et mul pääsetäht juba lapsena olemas oli ja ma teda viimast 12 kuud järjesti taskus kandsin. Seal ei tulnud mulle aga kordagi meelde teda tarvitada.“

„See on imelik, sest sa ju ometi nii väga igatsesid sisse minna kitsast väravast. Mis pääsetäht see siis oli ja mis oli sellele kirjutatud?“

„See oli päris harilik pääsetäht, nagu mõnele avaluule koosolekule, ainult need sõnad seisid seal:

„Lase selle ettenäitaja — patune — sisse.
Luuk. 18 : 13, 14.“

„Oli see kõik?“

„Ja, ja tead sa, miks ma nii kaua sisse ei pääse-
nud? — Kui ma pääsetähte ette näitasin, liksin ma

Uuesti sündinud.

Rikodeemus oli tõsisemaid Õnnistegija austajaid. Hoolimata sellest ütles Jeesus temale: „Sa pead uuesti sündima“. Seda ei võinud ta aga kuidagi mõista. Mii on palju inimesi, kel väga segane arusaamine uus-sünnist. Olen mõneltki küsinud, kas nad on uuesti sündinud kristlased.

„Ma arvan, ja,“ ütlevad nad siis.

„Ja mis õigustab Teid seda uskuma?“

„Ma käin järjekindlalt kirikus“.

Aga see pole mingi tunnus, sest saatan käib ka ki-
rikus. Wabest on nad kirikus käies halvemad, kui
suurim kiritegija.

Teised ütlevad jälle: „Ma olen ristitud“. — Aga
ristimine pole mitte uus-sünd.

Ja väga paljud arwavad: „Minu isa ja ema

Tema wajab sind.

Ara anna Kristusele ainult oma wara — ainult
wara! Tema wajab sind. „Mu poeg, mu tütar,“
ütleb ta, „anna oma süda minule.“ Ta tahab sind
— sind täiesti. Ja kui oled annud temale kõik,
wõid ka wastu wõtta kõik — kõik Temalt.

Kui, mõned aastad tagasi, ühel waimulikul koos-
olekul Afriika läänerannal, pärismaalased tõid ohw-
reid omast wähefest warandusest, armastusanniks
Kristusele, tõi keegi noor tütarlaps, kes lühike aeg
enne seda oli pööranud paganauust, umbes 350 f.

ikka midagi neile sõnadele juurde. Ja nii pea, kui
Jeesus seda nägi, lükkas ta mind tagasi. Kui ma
seda esimene kord katkusin, kirjutasin alla: „Aga mitte
nii suur patune, kui mitmed mu naabrid.“ See ei
läinud läbi. Siis kustutasin ma selle ära ja kirjutasin:
„Kes aga waewa näeb, et paremaks saada.“ See ei
läinud ka mitte. Seal sain ma araks, palusin ja nutsin
kaua aega. Siis kirjutasin nende sõnadele alla: „Lase
selle ettenäitaja — patune — sisse,“ — „sest ta palub
palju ja nutab oma patu pärast.“ Ka see ei tahtnud
aidata ja ma olin peaaegu meeleheitel, kirjutasin: „Äks
liig suur patune, et ta veel päästetud wõiks saada.“
Aga see tegi asja weelgi halvemaks ja ma pidin juba
lootuse täiesti kaotama. Seal waatasin ma Kristusele
ja kuulsin Teda ütlemat: „Kes minu juurde tuleb,
seda ei lükka ma wälja,“ Joh. 6 : 37, ja: „Kes tahab,
see wõtku eluwett ilma.“ Ka tuli mul meelde, et Jee-
sus oli öelnud: „Mina olen tulnud patuseid meele-
parandusele kutsuma.“ Siis tõin ma oma wana pääse-
tähte taskust wälja, näitasin Talle ette ilma ühtegi
sõna lijamata, — mind wõeti wastu ja mul on tee
waba Jumala juurde.“

Wine, ja tee nõndasamuti!

olid ristitiinimesed ja mina olen juba sündimiselt ka
ristitiinimene.“ Aga Jumala sõna räägib teisiti sellest.

Küsimus on see: „Oled sa Waimust sündinud?“
Kristus ütleb Rikodeemusele: „Kui keegi ei sünni üle-
walt, siis ei wõi ta jumalariiki näha.“ Küsimus uus-
sünnist on nii laiaulatuslik, et me selle üle peame
täiesti selgujel olema. Loe jumalafõna ja katju hoo-
lega — mitte su oma südant ega kogemust, waid ju-
malafõna ja küsi eneselt, kas sa oled Jumalast sündinud.

Rikodeemus ei olnud ainult hea mees, waid isegi
õpetaja Jisraelis, — meie oleksime öelnud: jutlustaja,
usuteaduse doktor, parimaid mehi Jeruusalemmas, —
ja siis tuli ta Kristuse juurde ning ehmus, kui talle
õeldi, et tema õigus ja woorused Jumala filma ees
on kui roojane riie. Rikodeemus pidi nagu kõik tei-
sedki kõige alumiiselt redelipulgalt algama.

wäärtusliku hõberaha ja ulatas selle jutlustajale,
kingiks oma Wabastajale. Misjonijutlustaja häm-
mastus annetuse suuruse üle ja kahtles, kas seda
wastu wõtta, wõi mitte, kartes, et tütarlaps seda
raha mitte õiglasel teel pole omandanud.

Kuid, kui ta tütarlapse tagasi kutsus ja temalt sele-
tuft küfis nii suure annetuse üle, jutustas tütarlaps, et
ta end oli müünud selle raha eest pärisorjaks ühele maa-
omanikule, et ta wõiks end kõigea heita Wabastaja
jalgele, kes tema lunastamiseks on ohwerdanud ennast.



„Ta polnud valmis surema“.

Mitu noort arsti seisib ühe juurema ülikooli lõikustoa ja rääkisid elavalt päevasündmusist. Nende töö oli seks korrats tehtud ja lõikuse jäledad jätiped lõikuslaual ei juutnud heita mingit varju nende heale tujule. Kellelegi ei tulnud mõttesegi, et võib-olla nemadki varsti laipadena siin võivad lamada, sama vaikne ja abituu kui see, mille juures just äsja töötanud.

Terme feltskonna hingeks oli noor tudeng Eduard Alt. Ta oli julgem kõigist ja tarvitas oma naljadeks väljendusi, mida ta mitte nii kergesti poleks pidanud üttema. Ent ta feltfilisid ei pannud seda ka tähele ja olid selle tooniga juba harjunud. Filma pühadele sõnadele mõlemata, mis ta oma suhu võttis, toetas Alt end vastu seinale. Nõela, mida ta laiba lahkamisel tarvitas, pistis ta hooletult oma kuue rabatisse. Rõnelus muutus ikka elavamaks ja valjemaks. Rõne ajal tõstis Alt ettevaatamatu liigutusega kätt ja haawas seda seal juures lõikus nõelaga. Rõik vaikisid filmapilguks.

Siis tähendas üks feltfilisist tõsiselt: „Kuule, Alt, see on hädaohik.“

„Ma tean“, vastas see rahutult, „mis ma pean tegema?“

„Tule dr. Mülleri juurde“, andsid nad talle nõu, — see oli tähtsamaid arste kogu ülikoolis, — ja kohe läkisid nad sinna. Täis hirmu ootasid nad arsti otjust. See kõlas: „24 tunni pärast pole te vist mitte enam elus“.

Üks mees on tubli ja vahva, nii kaua, kui ta on tugev ja terve. Ta näitab oma julgust, kui ta lahingväljale tormab, sest ta loodab, et tal õnn on ega mitte tabata. Aga kui ta pole valmis surmale vastu astuma, ja igaviku suur värav end vaikides ta ees avab, siis võib ta kergesti julguse kaotada. Niisugune meeleheide valdas ka Eduard Alt, kui surm talle filma wahtis. Meie ei juuda ta viimaste tundide ahastust edasi anda, — ta oli warem, kui 24 tunni pärast tegelikult laip, — meie võime ainult ühe tema feltimehe sõnad edasi anda: „Oli kohutav Eduard Alt näha, kui ta kuulis, et ta varsti surema pidi; sest ta polnud mitte valmis surema.“

Wast ütled ja: „Mulle küll seda ei juhtu“. — On jul õigus? — Aga see võib fiiski sündida, et surm sind äkitselt tabab —! Tulgu, kuis ta tuleb, — oled sina valmis? —

HOMMIKUL.

Veretavalt taevavõlvilt
tõuseb päike uhkesti —
punajooned ülal pilvis
virvendavad kaunisti.

Kõik on vaik . . . vaid linnu hääll
kuulen ümber helavat,
just kui kuldse kandli keeli —
mängib laulu kaunistat.

Möödudund õõ — nii sünk ja pime . . .
möödudund õudsed unenäod.
Jälle hommik, päike hele —
looduslapse ime tõed.

Isa, täna sinu kätte
annan ennast jälle ma.
Alta, et ei tõttaks ette,
enne kui mind juhid sa.

Ruth Rändur.

Mõtteteri.

— Töö kiidab tegijat, tegija kiitku Zumalat, kes temale tarkuse on annud.

— Sinu sõbral on sõber, ja sinu sõbra sõbral on sõber, seepärast hoiu oma saladusi.

Waesus.

Mu wanemad pole rikkad ega pole ka mina oma päewades rikas olnud. Sellepärast ei tea ma ka nii sügawalt, mis tähendab rikas olla, kuid tean seda, et see aga lugematute ideaal olnud, juba nooruses nende unistustes — koguda wõrratu waranduse, mis wõimaldaks elada hästi, rikka mehe wiisi küluses, wõimaldaks kõik läbielamused, maitsemised ja teeks teiste filmis wäljapaistwaks.

Mäletan, kuidas ma poisikesena waatasin tihti kadedusega oma kooliseltfiliste peale, kes olid rikkad, kuid sõpruses nendega olin uhke — nad olid rikkad. Poe akendest linnas mööda minnes waatasin ma sagedasti seal wäljapandud ilusaid asju, mis filme ees fibreerisid, kuid kõik need iludused ja maistused ei olnud minule. Nähes ilufais riideis inimesi nii edwistawaina teiste hulgas, puudutas see jällegi mind — äratas ihaldust. Ja ikka mõtlestin: — miks mina seda ei wõi — miks olen ma waene, miks pole mu wanemad mitte rikkad? Mulle näis, et ainult rikkad wõiwad olla õnnelikud, et nende igatsused kõik on waitunud, kessel küllalt maist, uhkusasju, kes kannawad ilusaid riideid, kessel pole tarwis rasket tööd teha ega wiletšais majades elada.

Nii waatasin ma elu — nii kujutasin ma poisikesena õnne ja unistasin rikkusest. Unistasime teiste omasugustega awantüüridest, lugesime kullatõstjait jutte, kuidas need korraka rikkaks saanud — õnn oli neile wastu naeratanud, waese rikkaks teinud ühe filmapilgu jooksul.

Elasin unistustes. Tõelikkus ei rahuldanud. Sagedasti ihaldas inimesi, kus unistused nii elawatenä, ja wõimsatena üles ja kaugele lendasid. Mu üksik katuse-kamber ilustati unistustega — kui udu tõusid nad petlikke pilte luues.

Siis weel arwasin, et ainult see wõib olla õnnelik, kes on armastatud. Noor unistaw hing ihkas armastust, nimelt farnast armastust, mis minu hingeluga ühtuiks, minu mõtteid oleks mõistnud ja kõigi minu unistuste keskpunkt oleks.

Mu pilk wiitis ühe kui teise peal, otsides kaastundmust. Mis ma aga leidisin, oli lihalik, mööduw, ja ikka olin ma üksik.

Kesk neid saamatuid unistusi oleksin tahtnud põgeneda inimesist igawesse üksildusse . . . wabaneda ja peita üksildusse waimu sügawaid awalduisi, nutwa hinge tragöödiat.

Unistusi masendas ikka enam tõelik elu.

Zumalata elu tagajärg oli elutühjus.

Puudus mõte elada . . .

Kunagi ennem ei olnud ma end nii waesena tunnud, kui sel ajal. Murtuna ja rõhutuna hulkusin mööda õudseid halle linnatänawaid õõsetel. Piiserdas wihma, ka minu hinges ilmusid walupisarad. Kui sügise kolletanud lehed jalge ees krabisesid ning uust ühtepuhku puudelt maha warises —, jutustas see

mulle kadumusest. Leinarongiga kui oleks minu hing maha maetud.

Waesena üksikuna rändasin ma. Kes oleks wõinud mu õnnelikuks teha?

Waesus! waesus!

Ma polnud mitte üksik waene, waid ka surew.

Kas wõisid olla rikkad õnnelikud? Eks nendegi otjaette olnud kadumuse märk lööbunud?

Kas wõis neid nende kuld lunastada? Kas ulataksid nende maistused ja löbud igawikku?

Ei — ei! Teinepool hauda ei wõi enam korduda see, mis siin läbi elame — see walitsew kord, see ülekohus, need himud, need löbustused. Seal peab midagi uut olema — kaduma ilmutused peawad kaduma. Igawik peab olema pühadus.

Tundsin end olewat kõlbmatu selleks, liig alatu, madal. Mis tial mul weel oli, millega uhkustada oleks — see kadus. Olin kui alasti. Igawene elu ei olnud minule.

Olgi see waesuse kõrgem tipp, kui kõik mu minewik mu filme eest mööbus.

Õndsad on need, kes waimus waesed, sest nende päralt on taewariik — igawene elu.

Armastus, mis awas waesele igawese elu ukseid.

— Nende päralt — minu päralt, kes ma mõni aeg tagasi nii waene olnud, oli wõrratu rikkus — igawene elu, milleni waewalt mu unistused küündisid.

Unustatud on minewik, mured ja kadetsemised. Kuningas ei wõi enam kadetseda.

Jah, ma pole kunagi ajalikult rikas olnud, kuid siiski olen leidnud, et mu unistuste täideminek mind õnnelikuks poleks teinud. Reda arwasin olemat rahuldatud, õnnelikud, nende suust olen siiski kuulnud ohkamisi, leidnud sügawat elutühjust. Mõningad on oma elu lõpetanud — elul polnud eesmärki ega mõtet. Rikkuses ei olnud õnn, ja elu oli täis pettumusi — seepärast ei wõinud see ka nende hinge õnnelikuks teha. Kadum ei wõi rahuldada igawest surematut hinge.

Ta otsib rõhutud südameid, kurbi ja waeseid — et neid rikkaks teha.

Kui Zumal leiab teed inimese südamesse — siis leiab inimene teed igawesse ellu — Zumala südame juure.

Mu unistused olid täide läind, ehk küll mitte nii, nagu seda omas rumaluses lootsin kehastuwat. — Olin kulla sooned leidnud.

Rikas waesuses, õnnelik raskustes ja kõige suurema armastuse osaline. Olin selle leidnud Jeesuses, kes kaua minu järel oli käind. Tema ainult mind mõistab kõiges, kui see kes, end terwena minule annud, minu eest kannatades. Näid mõistan, et ka mitte inimeste armastuses pole õnn.

Üksi Jeesus wõib waese elu rikkaks teha.

Otsid sa teda?

Tunned sa teda?

Jwar.

Nagu wihm tungib majja, millel halb katuse on, nii wallutawad fired waimu, mis on ilma walitšufeta. Buddha.

Wida meie endas arendame, see kaswab — see on igawene loodusseadus.

Goethe.

Warjulepandud manna.

D. S. Matson.

„Kes võidab, sellele tahan ma jüüa anda warjulepandud manna“ — — Zlm. 2: 17

Mannast on räägitud väga palju — ka siingi paigas. Ja kui mul südamel oli midagi võelda warjulepandud mannaft, siis mitte selle mõttega, kui tahaksin võelda midagi, mis teile oleks tuluuus või mida teie ei oleks waremalt juba kuulnud või mida teie ei teaks. Kui meelde tuletades ja tuntud läbielatud tõdesid — lihtsate sõnadega, loodan, et need teenivad meie õnnistuseks ja kosutuseks, kui laseme neid wajuda endi südamele. Kui meie täna mannaft räägime, siis mitte seepärast, et ainult teaksite mis warjulepandud manna on ja mis see ei ole, ja kellel on luba sellest süüta ja kellel ei ole. Sellest võib-olla on ka kasu, kuid vähe; vahest sama vähe kui kellelgi, kes hästi teab, misfuguseid aineid sisaldab kõik leib, ja teab, kuidas see walmistatud, aga tal enesel pole leiba või ta ei või süüta. Minu soow ja palwe on aga, et meil nälg ja isu oleks taewamanna järel ja et meie võiksite ka oma nälga waigistada.

1. Manna Jumala kingitus. „Selgest armust.“ Iisraeli lapsed kõrwes ei olnud mannat ära teeninud ja Jumal ei andnud seda neile palgaks mõne heateo või eeskujuliku ülalpidamise eest. Ka mitte tasuks nende jumalateenistussikkude kommete ja rohke palumise eest. Ka mitte piisavate eest, waid seepärast, et ta neid armastas ja ennaft neile

tahtis ilmutada. Manna all mõtleme harilikult sifemisi õnnistust, ja need saavad meie samutigi osaks usu läbi, nagu pattude andestus pöördumisel. Üks põhjustest, mispärast meil on praegusel ajal vähe sügawaid elamusi, õnnistust, on minu arvates see, et meie tahame neid ärateenida. Waatame teatud mõttes neile kui tasule omi kristlikkude wooruste eest. Raldume hõlpsasti liialdusse rääkides tingimusi, millede täitmisel Jumal meid õnnistada võib. Tõsi, meil on Jumalast ülesseatud tingimusi tarwis targutamata täito ja sõnakuulmises endid harjutada, aga meil tuleb väga sellest hoiduda, et kui Jumal meid õnnistanud, siis mõtleksime: kõik on enamwähem korras, sest mituid ei oleks Jumal meid õnnistanud. Teiste sõnadega: Jumal õnnistas meid, et töötades palju waewa nägime. Mis on meie teenistus ja meie teened? Do kui ühised need ei ole!

Nad ei wõinud ise ka mannat teha ega manna ilmumiseks kaasa aidata. Wõisid, nad mis wõisid,

tegid, mis tegid, manna ilmus iga hommiku nende kaasa aitamata. Nad ei kannud selle jaoks aineid kokku, ei sõtkunud ega küpsetanud seda, waid see ilmus ülalt. „Jumal andis. Meie õnnistused tulewad ülalt — Jumalast. Iisraeli lapsed mannat süües tõsisid oma silmad taewa poole ja tänasid Jumalat taewaleiwa eest. Jumal andis mannat, et Iisraeli lapsed pidid tundma, et Jehooma on nende Jumal. (2. Moos. 16: 12.)

Mis manna õieti oli, seda nad ei osanud endile ära seletada. Teadsid ainult, et see maitses nõnda ja nõnda. Oli midagi uut, millel ei olnud õiget wärdist. Kus ja kuidas ained walmiwad, millest oli nende leib, sellele ei osanud nad ligemat seletust anda. Ühesõnaga — manna oli seletamatu. Mida Jumal annab oma usklikrahwale, mida ta teeb nende hinges, on wõimatu sõnul wälwendada. Uskmatud küsivad meilt sageli: õelge ometi, mida tunnete ja läbi elate palwes? Kuidas te ometi sellest ära ei tüdi? Milles seisab teie ülesehitus ja kosutus? Kirjeldage seda ligemalt! Peame siin ütleva: mida Jumal teeb meie südames, sellel ei ole maailmas wärdist. See ei ole siit, ei ole meist, ei ole alt, waid on ülalt.

Leidub usklikke, kes palju armastavad rääkida sifemistest elamustest ja neid eritella, mitte seepärast, kui oleksid nii rikkad nende poolest. Leiwast räägitakse wahhest ka siis palju, kui seda on kõigewähem.

2. Manna oli waba kõigile. See on waba kui meri, awar, kes tahab, võib supelda; on waba kui õhk, mida looduses sifsehingame; on waba kui päike, mis poistab kõigile. Kellelegi ei tule mõttesse praegusel päikeseküllasel aastaajal teistele etteheiteid teha või kadestust tunda, kes endid kosutawad päikese käes; ei, waid kui wajadust tunneme, mõime ise ilma hinnata päikest nautida tarbeks. Mannat jätkus terwele kogudusele. Sellest ei tulnud kunagi puudu. Siin ei ole üks rohkem eelistatud kui teine. Kes tahtis, kellel oli isu, wõis wälja minna ja omale korjata tarbeks.

3. Mannast said wast Iisraeli lapsed siis oja, kui olid Egiptusest wälja läinud. Enne mitte. Olid seni ka Jumala rahwa nimekirjas, kuid manna oli neil tundmata. Wast siis, kui olid lahkunud Egiptuse pinnalt, kui kõik wahekorrad olid katkestatud nende ja egiptlaste wahel, kui Punane meri lahutas neid Egiptusest. See oli siis kui nad usufõnakuulmises järgisid Jumalale,



Läbi wilja.

käies tema teedel, olgugi rasketel; ja kui pilwejammas Jumala au ja ligiolu sümboolina oli viibimas nende keskel. Minult Jumala teedel käies, Talle järel — saame sülla warjulepandud mannaft. Põhjus, mispärast paljud ei saa sülla mannaft, olgugi et tahaksid, on see, et nad ei ole veel endi juhteid katkestanud Egiptusega, wana eluga. Nad kurdawad ja ägawad raske orjuse üle, — päewast päewa, aastast aastasse, kuid kaugemale ei tule, sest et ei raatfi sealt täiesti lahkuda. Leiawad Egiptusest veel niipalju ilusat, tahawad seda „reformeerida, kauplewad oma lihaga ja teewad talle järeleandmisi. Meil on waba walik: kas igawesti tingida Waaraoga ja olla ja ägada tema ülemvalitsuse all, kas katjuda parandada elu-olu Egiptuses, luua seal toodsamaid elutingimusi, wõi jälle lah-

kuda sealt kõigega, mis meil on, mitte ühte tundi enam „wädada wõõrast iket usk-mata rahwaga“ ega „armas-tada maailma, ega seda, mis maailmas on.“ Oli asju, milledest Jisraeli lastel oli kahju loobuda wälja minnes, ja mitmel meie seast on ka veel asju maailma Egiptuses, mida leiawad ilusa olemat ega taha lahkuda, mille üle waiel-dakse meie konwerentsidel ja kogudustundides: kas on see patt, kas on see siis nii halb, mispärast meie ei wõi seda ja seda endil pidada? Ja, Egiptusel oli oma kultuur, ja kes tahaks wäita, et see kuhugi ei kõlba? Jisraeli lastel seewastu ei olnud midagi selle wastu seada, ja nüüd pidid lahkudes minema veel kõrbe — raskustesse. Wäliselt öudne elu. Kui meil oleks walida

Egiptuse ja kõrwe wahel — waliksid mitmed Egiptuse. Aga tee Raanani läheb läbi kõrwe — ka nüüdki veel. Kui Jisraeli lapsed lakkasid söömast Egiptuse toitu, andis Jumal neile leiba taewast. Seni meile meeldiwad Egiptuse toidud, meil on isu nende järele ja ainult waheti tahaksime ka sülla, enam wahelduseks, mannaft, jääb see meile kättesaamatuks. Seni meie hing pole veel õieti nälga tunnud, meie aitame endid veel kuidagi, ei ole mingit wäljawaadet manna saamiseks; sest wõimatu on ühteaegu sülla Egiptuse toitu ja mannat.

Mannaft sõid ainult Jisraeli lapsed, egiptlased mitte. Ka mitte teised rahwad, kes wahest rändasid Jisraeli laste kombel kõrwes. Aga ka need sõid,

kes olid otjastanud ühineda Jisraeli kogudusega. Et wõida sülla mannaft, on tarwis kuuluda Jumala rahwa hulka. Warjulepandud manna ei ole midagi, mida wõime enesele omandada ostuteel, hoolimata meie kuuluwusest, waid selle eeli peab olema käinud otjastus: minagi tahan kuuluda põlatud ja halwaks pandud usklike hülka, tahan nendega käsi käes rännata ja nendega jagada rõdme ja kur-bust.

4. Jisraeli lapsed pidid mannat korjama iga päew. Teie teate, et neil läks halwasti, kes tahtsid koguda tagawaraks. Iga päew pidid uuesti jälle meelde tuletama: Jumal annab meile leiba, ja wõtame seda kui tema käest. See pidi päewast päewa seisma nende filme ees, et on

temast olenewad ja et kui tema neile ei anna, siis neil ei ole midagi. Ja see tahab meilegi õelda, et kui tahame sülla warjulepandud mannaft, edasi jõuda usuelus, siis peame elama Isjandast olenewus-teadwuses, et „kõik hea andmine ja täis and on ülalt, ja tuleb maha walguse Jsaft,“ (Jak. 1:17) et tema meile annab, igapäew uuesti, ja et kui tema meile ei anna, siis ei ole meil midagi — hoolimata oma agarusest, oma organisaatsoonidest, oma wõimetest. Jääme lihtsalt nälga ja tühi tuleb kätte, kui taewas kinni pannakse. Meil on tarwis uusi õnnistusi: tarwis õnnistusi läbi elada uuesti. See ongi, mispärast paljude usuelu kiratseb: wahest nad näitawad üles üli-agarust, rohkem, kui nõutakse, nagu Jisraeli lapsed kõrwes,

ja tahawad endile koguda waimutoitu tagawaraks. Käiwad hooliga konwerentsidel ja teatud wendi kuulamas, arwates, et nüüd wõime koguda. On õnnelikud ja sööwad suure isuga, aga homme on jälle tühi käes. Gakkawad ootama uusi konwerentse, uusi wendi, uusi palwenädalaid, uusi lehti ja raamatuid. Nende elu on kui tasakaalust wäljas, on rahutud, kui peaksid ikka midagi isedraalikkute tegema. On selle lihtsa reegli unustanud, et peawad igapäew uuesti korjama, igapäew uuesti usuf ja sõnakuulmises wõtma Isjandalt. Nagu meie palume ajaliku leiwa pärast „meie igapäewast leiba anna meile tänapäew,“ nõnda palume ka usupalwes warjulepandud manna pärast endi hingedele.

RONGIL.

Rong ruttab — ümber on udu
ja valitseb õõ.
Ma sõidan — teadmata kuhu?
On üksik mu tee.

Mul kaasas südame valu
ja vaikne on lein.
Ei rõõmu, lssand, sult palu —
las jääda mu lein!

Oo, varsti siiski on valgus —
ju punamas koit.
Ka uuel päeval on algus
ja ududel sõit.

Need udud hommiku eele —
päew kaotab neid.
Suur valgus tõuseb mu üle,
noid lootuse teid.

P. Sink.

— Meed wiis sõna: „Kust ma seda pean tundma? tegid Salaria kolmweerand aastat keeletuks.“

— Õtkad on küll terawad, furjad keeled hirnjamad.

* * *

* * *

— Kui seisjan siis seenetan.

Jumala wõitlusi.

2. Ujar. 20.

Joh. Sarow.

Leidub kaks wõitlust: Jumala wõitlus ja inimese wõitlus. Need kaks wõitlust erinewad üksteisest nii wäga, eriti wõitlemiswiisi suhtes. Jumala wõitlus toimib kirjasõna järele: „Kui te pööraksite ja hingaksite, siis saaksite te abi, kui te oleksite rahul ja loodaksite, siis oleks teil rammu (Jes. 30 : 15). Wõit pöörmise, hingamise, waikimise ja lootuse ehk usalduse läbi. Inimese wõitlus selle wastu seisab selles, et inimene kangesti wõitleb, toetudes enese tarkusele, osawusele, tahtejõule ja arwestades enese „minaga“, kuigi just mitte alati täiesti, siis ometi osalt. Täiesti loobuda usust oma „minasse“ ei suuda loobuda sellised wõitlejad. Jumala wõitlust wõime jälgida ülalmainitud kirjasõnas.

Ammoniitlased ja moabiitlased ühes palgatud liitlastega tulid sõdima Joosowati wastu. Nende eesmärk oli Jisraeli wälja ajada nende pärismaalt. (1. 11). Armas jumalalaps! Ka sinu wastu tulewad sõdima kurat ja maailm ühes oma liitlastega lihabimu, filmahimu ja elufõrkusega. Nad tahawad ka sind wälja ajada su pärismaalt. Sulle on päranduseks töötatud „kuningriik, mis ikka jääb“ (Heebr. 12 : 28). Aga wõitjad ainult päriwad (Zlm. 21 : 7), wõidetud kaotawad kõik. Tialgi ei jõua nad oma töötatud pärismaale — taewasesse Raananisse.

Ohmudes wõtab Joosowat kohutawa sõnumi wastu. Ka sina jumalalaps kohkud wäga nâhes seda sõjawäge, aga tee nii kui Joosowat. Mis ta siis tegi? „Ta pööras filmad Jehoowat nõudma“, wõeldakse esmalt (1. 3). Joosowati nõrk külg oli, et armastas ühes ikkes wedada maailmaga. Nii näiteks astus ta liitu wõela Jisraeli kuninga Ahabiga, et sõdida süürlaste wastu (2. Ujar. 18 : 2—34). Seal oleks ta langenud, kui Jumala käsi poleks teda kaitsnud (1. 31). Jumal pidi teda tõsiselt noomima seepärast prohwetit Jehu läbi (2. Ujar. 19). Ahabi tütar oli ta pojalt Jooramil naiseks, mille läbi ta terve perekond kõrwale kaldus õigest teelt (2. Kun. 8 : 18). Ta ei nõudnud seega täiesti Jehoowat. Aga nüüd hirmsale hädaohule filma waadates hakkab ta Jehoowat otsima. Ta andub täiesti Jumalale, loobudes kõigest mida Jumal ei taha.

Jumalalaps, kas sa nõuad kõigest südamest Jehoowat? Do, kui tihti tõde, mis wäljendub kirjasõnas (2. Kor. 6 : 14—16), jääb unustusse jumalalaste juures. Maailmale sarnanemine wõtab täie hooga maad. Keegi wõelnud kord oma ümbruskonna jumala-

laste kohta: „Nad erinewad teisist ainult seega, et nad ei joo wiina ega suitseta tubakat!“ Igatahes on see ütetus liialdatud, aga siiski peitub selles oma jagu tõtt. Maailm ei jalli, et me midagi tarwitame sellest, mis ainult talle kuulub. Kui sageli abielluwad ka usklikud uskmatautega, mida jumalalaps keelab ja mille kahjulikud tagajärjed peaksid olema tuttawad igale jumalalapsle (1. Moos 6 : 2; 1. Kun. 11 : 1—8).

Kui sa armas jumalalaps wiibid sarnases olukorras, kui tormab su wastu kurat oma wäehulgaga, oh pööra siis oma filmad Jehoowat nõudma. Andu täiesti Temale. Loobu igast wähemast patust ja li-

halikust himust, mis sõdib hinge wastu (1. Peetr. 2 : 11). Ütle südamliku tõsidusega: „Mina ja mu pere, meie tahame Jehoowat teenida.“ (Joosua 24 : 15). See on esimene samm, mida sul teha tuleb, enne kui julged wastu astuda kardetawale waenlasele.

Edasi kuuleme: „Joosowat lastis wälja kuulutada paastupäewa kõigel Juudamaal.“ (1. 3). See wõitlus ei olnud ükfinda Joosowati wastu, waid terwele Jisraeli rahwasse puutus see. Kõik peawad seatud paastupäewal kofku kogu Jeruusalemma Jehoowalt abi otsima. „Terwe Juuda oli seismas Jehoowa ees, ka nende wäetimid lapsed, nende naised ja nende lapsed.“ (1. 13). Do, kui auline see oli nâha: terve rahwas, kuningaga eesotsas, leinab oma patu pärast ja pöörab Jumala poole. Küll

wajab ka meie Gesti sarnast paastupäewa! Hirmus waenlane kurat häwitab meie noori ja seob nad kinni mitmesuguseisse wõrkudesse, milledes nad hukkuvad päästamatult. Selle waenlase wastu wõitluse astudes peaks terve Gesti jumalalaste pere ka paastupäewa wälja kuulutama ja südamest pöörduma Jumala poole. Sa ehk küsid: Kas terve jumalalaste pere seda ka tõesti teeb? Ei ma tea wõelda, aga üht tean ma: Jumala juures on kõik wõimalik.

Saksamaal peeti kord konverentsi. Kõõs oli palju jumalariigi töölisi. Käsitati küsimust, kas apostlid on P. Waimu kurwastanud. Kui selle üle mõtteid wahetati, ütles wana wend Stockmayer: „Wenad, see ei ole tähtis teada, kas apostlid on kurwastanud P. Waimu, waid see, kas meie oleme P. Waimu kurwastanud. Kui selles leiame end süüdlased olewat, siis on waja meelt parandada.“ Need sõnad tungisid nooltena kuuljate südamesse. Kõik jumalariigitoõlised langesid filmi maha ja tunnistasid pisarafilmi patte, milledega olid kurwastanud P. Waimu. Seda oli Jumal teinud



Kõige wanem mees maailmas.

144 a. tärklane, kes auto alla jäämise tagajärjel suri.

ja Ta on sama. Kui ta keegi jumalalaps su ümbuskonnas ei taha end alandada Jumala ette, siis tee sina seda ükfinda. Baastu ja palu Jumalat iseene ja oma rahwa eest, nagu Taaniel. (Taan. 9 p.) Tõsine meeleparandamine oleks seega teine samm wõiduks waenlase üle.

Järgnewad sammud wäljenduwad Joosowati palwes, mida ta palus Juuda ja Jeruusalemma koguduses Jehoowa tojas uue õue ees. (s. 5). Palwe algab: „Jehoowa, meie wanemate Jumal, eks sina ole sama Jumal taewas? Ja sina oled walitseja kõige rahwa kuningriikide üle, ja Sinu käes on rammu ja wägi, ja ükski ei wõi Su vastu seista.“

Kindel usk Jumalasse wäljendub neis sõnades. Jumal on sama ikka ja igawesti, Tema on walitseja kõige rahwa ja kuningriikide üle; sinna kuuluwad ka ammoniitlased, moabiitlased ja nende liitlased. Tema käes on rammu ja wägi ja ükski ei wõi seista Tema vastu. Do, jumalalaps, wõid sa usus ja usalduses waadata nõnda oma kuningale Issandale Jeesusele Kristusele. Ka Tema kohta ütleb apostel: „Jeesus, Kristus eile ja täna, sama ka igawesti. (Heebr. 13 : 8). Ka Teda nimetatakse „maailma kuningate ülemaks, kõigi wärstiriikide ja wõimude peaks, kelle jalgade alla kõik on pandud.“ (Flm. 1 : 5; Gewes. 1 : 20—22; Kal. 2 : 10). Ta on seega walitseja ka su waenlaste üle. Ta on see „Tall, mis on ära tapetud, see on wäärt wõtma wäge ja rikkust ja tarkust ja rammu ja austust ja au ja kiitust.“ (Flm. 5 : 12).

Mul helisewad wiimasel ajal nii sageli kõrwus Jeesuse sõnad: „Ustuge Jumalasse, siis usute te ka minusse.“ (Joh. 14 : 1). Jumalalaps, usu et Jumal täiesti on truu, oh usu, et Ta on truu! Onnis Jumalalaps, kes usaldab Jeesust! Sa ehk küsid: „Kust saan ma sellise usu? See on and, mida Jumal pakub igaihele, kes otsib Teda ja tõsiselt meelt parandab (Mk. teg. 17 : 30—31). Kriipsutan alla sõna „igaihele“. See usk ei kuulu ükfinda Joosowatile ega muile usutangelasile, mida loetleb Heebrea 11. peatükk, waid ka sina saad selle, kui täidab Jumalast kindlaks määratud tingimused.

Neljas samm: usus kinnihaaramine Jumala töötusest (s. 7). „Eks Sina, meie Jumal, ole ära ajanud selle maa rahwa oma Jisraeli rahwa eest, ja selle annud igaweks ajaks oma sõbra Abrahami soole.“ Joosawat wõtab usus kinni aulisist tõutust, mis Jumal annud Abrahamile. (1. Moos. 12 : 7; 13 : 14—17; 15 : 18; 17 : 8; 22 : 17—18). Jumala juu on seda rääkinud ja Ta peab sõna. Kuidas saavad ammoniitlased, moabiitlased ja teised wälja ajada Abrahami sugu nende pärismaalt? Oh ei iialgi. Juufekarwa ei weere peast ilma Jsa tahtmata. Do, kui palju leidub meie piiblis töötusi, mis on antud meile armuanniks (2. Peetr. 1 : 4). Halka kinni neist kindlas usus ja ja wõid julgesti waadata waenlasele silma.

Joosawat kisedab Jumala poole oma kitsikuses. (s. 9). Igal tõsisel Jisraeli mehel oli kombeks, sõja, katku, nälja wõi muul karistusajal tulla Jumala kotta ja seal kisedada Jumala poole oma hädas. Tõesti oli Joosowatil kitsikus: ei olnud ju mingit

armu loota hirmsalt waenlaselt. See ajas teda kisedama. Ka selle wiienda sammu pidi ta astuma, nii on Jumala tee. Ka meil peab olema hirm ja kitsikus waenlaste eest, mis ajab kisedama Jumala poole.

Kord elas keegi õde uskmatus perekonnas. Tal oli wiisiks söögilaul oma Onnistegijat tänada. Müüd tulewad sinna talgud. Wallatu noorus woolab kofku. Kurat hirmutab õde: „Täna sa ikka ei julge söögilaulal paluda!“ Ahastus täidab õe südame. Ta langeb palwes Jumala ette, aga hirm ei kao, waid aina suureneb. Palwe muutub kisedamiseks. Kui ta kahetsandab korda end kisedades Jumala ette alandab, woolab Jumala rahu ta hinge. Ta nägu hiilgab, kui ta astub talguliste ette. Waenlane on wõidetud. Nii käiwad jumalalapsed, kes kord kuningriigi päriwad. Häbige peab mõnigi jumalalaps tunnistama: pole erilist hirmu olnud wõidu kaotuse eest. Seepärast on ka nii wähe wõiduelu.

Müüd jõuame kuuenda ja wiimse sammu juurde: t ä i e l i n e p a n k r o t t. Joosowat tunnistab: „Meis ei ole rammu selle suure hulga vastu, mis tuleb meie peale, ja me ei tea, mis me peame tegema, waid Sinu peale waatawad meie filmad (s. 12). Kus jõud ei aita, aitab nõu. Joosowatil pole kumbagit. Meis pole rammu, me ei tea, mis peame tegema. See on õige pankrott. Paljud jumalalapsed tunnewad, et jõudu ei ole, aga neil on ikkagi weel oma plaanid, millede abil loodawad waenlast wõita. Tean seda enese elamusist: et mul jõud puudub, oli kerge tunnistada, aga loobuda häist wõitlemise plaanidest — oo, see oli eriti raske. Aga Issand wiis edasi. Ühel hommikul, kui waenlane wäga peale tormas, pidin tunnistama Joosowatiga: „Minus pole rammu ja ma ei tea, mis pean tegema.“ Siis juhtis Issand mu tähelepanu mainitud kirjasõnale (2. Mjar. 20), mida siin jälgime.

Kui Joosowat on astunud Jumalast seatud sammud, tuleb wastus Jumalalt. Onnisa psalmisti Nasawi järeletulija Jaasieli peale tuli Jehoowa waim koguduse keskel ja ta ütles: „Pange tähele kõik Juuda ja Jeruusalemma rahwas ja kuningas Joosowat, nõnda üttele Jehoowa teile: Arge teie kartke ja ärge ehmatage selle suure hulga pärast, sest see pole teie, waid Jumala taplus ehk wõitlus (s. 15). Do, kui auline see oli, kui Jumala Waim ka mulle ütles: See pole wõitlus sinu, waid minu vastu. Waenlane pidi häbige taganema. Kui sa wõitleja jumalalaps loed neid ridu, siis tea, see ei ole wõitlus sinu waid Jumala vastu. Meeleliigutuse piisar tuleb silma, kui mõtlen sellele. Siin peitub wõiduelu saladus. Jumalalapsel, kes saab nii waadata, pole hirmu wõidukaotuse eest. Aga see sõna ei maksa jumalalaste kohta, kes armastawad pattu ja maailma, kes elawad laiskuses, tuimuses ja hooletuses, kes ei ole annud oma elu Issandale, et seda kaotada, waid ainult nende kohta, kes käiwad Talle järele, kuhu Ta iial läheb (Flm. 14 : 4) ja astuwad ülalmainitud kuus sammu. Ükski Jumala õnnistus ei ole ilma tingimusteta, seda ei tohi me unustada. Jumala waim ütles seda Joosowatile ja nõnda üttele Ta ka meile, kui ootame Tema wastust.

Nüüd avaldab Jumal ka wõitlusplaanid. „Teil ei ole sõdimist tarwis; astuge sinna, seiske ja waadake Jehoowa abi, kes teiega, oh Juuda ja Jeruusalemma rahwas; ärge kartke ja ärge ehmuage, minge homme wälja nende wastu, sest Jehoowa on teiega“ (s. 17). Jumalafulane Steinberger ütles: „Wõitluswiis, mida meie mõistus õpetab, on: wõitle, wõida ja ja wõid siis hingata. Aga wõitluswiis, mida kiri õpetab, ütles: „Uhu, hinga ja sa wõidad.“ See õpetus käib läbi terve pühakirja. Kui jälgime iga jumalamehe elulugu, olgu see wanas wõi uues testamendis, ikka astub meile ette see muutmatu tõde: kui inimese oma jõud ja tarkus otsas on, et ta murdub kokku Jumala ees ega wõi muud teha, kui abitult, nõutult maha langeda, algab Jumal tööle. Kes hingab usus Jumalas, see wõidab ikka ja alati. Joosowat kumardab silmili maha ühes Juuda ja Jeruusalemma rahwaga; lewiitid kiidawad suure häälega Jumalat (s. 18, 19).

See on kindel usk Jumala töotuisuse, mis wõib juba ette tänada lubatud õnnistuse ja wõidu eest. „Ma tänan sind Issa, et sa mind oled kuulnud . . . et sa mind ikka kuuled,“ ütles Jeesus Laatsaruse haua juures (Joh. 11 : 41, 42). See usk ei tunne mingit „kui“ ega „aga“.

Joosowat wõib nüüd sõjamehi wahwastada (s. 20). Kõik hirm on kadunud. Do, et palju leiduks jumalalapsi, kes wõiksid teisi wahwastada nüüdsel raskel ja pinewal ajal! Maailma sõjaajal tulid Issanda koguduse esindajad Sakamaal kokku, et harutada isefestis jumalariigi küsimusi. Nende wõitluses proowitud meeste hulgas wiibis ka w. Otto Stockmayer Hauptwilist. Olles wäga nõrk ihuliku terwise suhtes, istus ta tugitoolis. Meeste südameid täitis tõsine mure. Oli tunda just kui uue õhktonna lignemist, mis halwab waimlised kopsud. Saatan näis sofiistawat: „Nüüd on minu wõit! Sõda on südamed kalesanud, teie ewangeeliumi ei taha keegi enam kuulda.

See kõik mõjus nii rusuwalt, et surmatõsidus wäljendus meeste filmägudel. Seal tõusis Stockmayeri pea kokku wajuw kuju püsti. Ta filmad pilwusid tulid ja ta hää kõlas uagu wahwal pealikul:

Kui ma poleks . . .

„Olen joonud wiimase klaasi,“ ütles ajakirjanduse esindajale chicagolane Arthur F. Falk, kes mõne aja eest joobnud olekus oma poja ära tapnud.

„Kui ma poleks puudutanud jaowastawaid jookke,“ jatkas ta, „oleks mul olnud ilusaim kodu ja perekond, mida inimesel üldse wõib olla. Olen olnud abielus ligi kakskümmend neli aastat. Lapsed on kaswanud täisealisteks ja kõik heale elujärjele saamas.

Boeg oli mu parimaks sõbraks. Olime tol korral, kui see juhtus, parajasti kalastusmatkale minemas. Olin wõtnud üleliiga. Boeg ütles, ta mõtlewat jääda koju jel põhjusel, et mina purjutawat . . .

Järgmisel hommikul küsis minult politsei:

„Kas tead, misjuguise hirmsa teo oled teinud?“

„Ei,“ wastasin päris õiglaselt. „Kas sa ei tea, et tapfid oma poja?“ küsis politsei.

„Kas tegin jeda tõesti?“ küsifin imestunult. „Mäletan küll, et meil oli wäike tüli, midagi pahemat aga ei mäleta.“

„Wennad, mida suurem häda, seda sügawamalt haarakem ewangeeliumi rikkusse: „Ära kardada, mina olen sind lunastanud! See, kes meid on lunastanud ja tules ja wees meie juures on, hoiab oma käes ka iga kõige wapustawama olukorra wõtme.“ Seal kadus korraga udu ja nad leidfid jälle oma all teemantkõwa põhja. Nad langesid põlwili kiites: „Oh sa Jumala Tall, Sina oled Kolgatal auliselt wõitnud. Namen Halleluja!“ Jah, kelle elu on rikas elamusist, kus Jumal neile wõitu andis waenlaste üle, wõiwad teisi julgustada. Seda wõis teha ka apostel Paulus hukkawal laewal (Mp. teg. 27 : 21—26). Ka sina ja mina wõime jeda teha, kui käime alandlikult eluotfani oma Lunastaja jälgedes.

Sõjawägi hakkab liikuma. Sel käiwad lauljad, kes laulawad: Tunnistage Jehoowa au üles, sest Tema heldus kestab igawesti.“ (s. 21). Nüüd, kus nad hõiskawad ja kiidawad, tekib waenlase sõjawäes mäs. Wõitluses üksteise wastu nad langewad kõik (s. 23). Joosowatil ja Iisraeli rahwal pole muud teha, kui kolm päewa saaki riisuda (s. 25). Nüüd nägi igaiks selgesti, et Jumal oli asja enese kätte wõtnud. Meljanda päewal kogusid nad „Kiituseorgu“ Jehoowat kiitma (s. 26). Jumala hirm sai ühtlasi ka kõigi kuningriikide peale, kui nad kuulsid, et Jehoowa oli sõdinud Iisraeli waenlaste wastu. Joosowati kuningriigis-oli rahuline asi ja ta Jumal andis talle hingata seal ümberkaudu (s. 29, 30). Selle pühalo kirjutaja wõis nüüd welda Joosowati kohta: „Tema Jumal andis talle hingata seal ümberkaudu.“

Pärast jarnast aulist wõitu tohime ka meie julgesti welda: meie Jumal. Ka teised peawad tunnistama: „Tal on Jumal, kes teda aitab!“ Nii oleme jõudnud lõpule jälgides Jumala wõitlust. Issand andku selles asjus walguft igale jumalalapsele, et wõiks wõidelda Jumala wõitlust, millele õhutas ka apostel Paulus noort Timoteust (1. Tim. 6 : 11). Me lahkume sellest aulisest sündmusest wana apofkli Johannese sõnadega: „Meie usk, see on wõimus, mis maailma on ära wõitnud (1. Joh. 5 : 4).

„Tahan aidata teisi. Kui kellelegi peaks kasu tooma see jutustus, siis awaldage tema. Kui kellelgi mehel on hea naine ja lapsed, siis peaks ta wägijoo-gid maha jätma.

Ei süüdistata kedagi oma joomise pärast. See oli minu enese süü. Keegi ei awatlenud mind jooma. Ei wääri siis ka kaastundmust. Olen teinud hirmsateo.

Wõifin waremalt juua siis, kui tahtsin, aga wiimastel aastatel muutusin niisuguseks, et kui jõin täna, siis himustafin jeda teha ka homme! Olen kuulnud wahel ütlewat: „Külap ma tean, kui palju mees kannab.“ Urwasin samuti. Aga see häwitas mu wiimaks.

See häwitas mu elu. Widasin end joobnud olekus õnnelikuks. Aga ma polnud jeda. See oli pette-kujutus. Mõistan jeda nüüd. Raineftudes olin walmis andma kõik selle eest, et tehtud wõiks tegematuks teha. Olin aga siis jälle küllalt hull, et alustada uuesti. Ja nüüd olen siin.“ „Külwaja“.

Palve.

Luba mind hingata mägestiku õhku oma väsinud rinda! Ülal Liibanonil puhuvad värskendavad tuuled ja paistab päike särav. Siis helgib lumimüts ta kuninglikus peas kui kroon kallimaist kivist.

Palvetrepp mööda tõusen üles su harjale, jumalik Liibanon. Su üle varjab taevast ja sind õnnistab kauge rahu.

Siin puhkab mu hing taevases õhkkonnas.

Puistan tolmu oma riidilt ja jalult, heidan maha maailmamured ja jätan alla orgu mu tormilised igatsused. Lähen pühama su suures templis, et kummardada oma Jumalat ta templivaikus.

Üles tõusevad lilled ja öitsvate aedade aroomid, tuul kannab mu ligi kaugete viljaväljade lõhnu — kõik mis puhast ja magus

tõuseb üles kui viirukisuits. Ja ülal ujuvad pilved supeldes päikese kiirtes.

Ligemale taevale asetan täna oma jalad. Kuid teekond mäele oli võitluste kitsas tee. Väsimas olin juba teel ja jalad ei tahtnud kuulata sõna, kui jäid nõrgaks põlved. Kuid mind kutsus taeva äraseletatud sina, Liibanoni taevast võlus mind ja mind toetasid su käed. Kuid käidud teel on mu põlvede jäljed.

Ligemale sulle olen ma saanud mu päikene ja kilp. Uutest võitudest ja võidurahust laulan sulle, mu suur Lunastaja, ja mu nõdrade südame-laulule mängivad kaasa hõiskavad päikese kiired. Hommiku pühalikus vaikusel laulavad kastetilgad säravad suurt hosianna rohus — Päikese pojad rõkkavad sulle hümni ning taevast juubeldab. Seedrid aga paljastavad harduses omi päid ja kummardavad sind.

Piibel.

Sa viid mind istuma kuningate lauda ja vürstid teenivad täna mind su rikkalikult kaetud laual. Täna viibin ma pühade seltsis, kes on eluvõitluses saavutanud õilsad aated ja kelle kannatusõied panid särama valguse oreooli nende pea ümber. Kuid mineviku varjudest astuvad mu ette prohvetite kujud, kelle silmis särab tuleleek püha ja kelle süda on Jumala tulease. Nende hääl on kui Jumala pasun ja sõnad kui põletav tuli, need on sõed, mida nad palves võtnud su altarilt, sa igavene tõe Jumal!

Nad kutsuvad mind endi keskele ja jälgima neid, sest nad ise jälgivad oma suurt kuningat Eluissandat.

Su püha Sõna lehekülgedelt tõusevad nad üles ja jutlevad minuga istutades musse õilsaid, kõrgemaid aateid. Nad piiravad mu ja kutsuvad mind oma salapärasesse ringi, kus Israeli Püha, vägede Issand on nende keskel.

Kuule, juba tõstavad nad ülistuseks käsi su püha mäe peal ja kajab nende võidukas laul igavikkude lõpmatuses.

Ma kuulan neid, mu hing lööb põlema pühast altaritulest ja mu süda on võidetud nende võidulaulust. S.

Ainult üks puudub.

Kui palju on ometi ilmas häid inimesi! Nad on nii sõbralikud, armastusväärased, suuremeelsed, nii ausad ja otsekohe headus ise! Midagi ei ole neile liig palju, kui nad seega teisi võivad aidata. Nad on valmis ohverdama, ennast ära salgama, täis kaastundumust ja tegelikku inimesarmastust, neid ise armastatasse ja imetelasse kõigest, kes neid tunnevad, täiesti kind inimeühid, külge tõmbavad igapidi. Aga üks puudub neil, ja see on elu, — Kristus. See on voolus ilma ümberpöörmiseta, ainult külgesündinud armastusväärikus, loomulik iseloomu kaunistus, puudutamata Isanda Jeesuse ilust. Nad on selle ilma paremaid kodanikke, aga mitte Jeesuse järelkäijad;

eeskujulikud seltskonna liikmed, aga mitte Tema ihu liikmed.

See on juust sama, kui ühe imeilusat maali või tore pildi ees, kus iga ilme, iga joon, on lõplikult väljast töötatud. Inimesed tungivad lähemale ega vähi ära vaadates imeilusat pilti, millel aga puudub elu, on vaid maalitud lõuend või nikerdatud marmor, külm ja tundetu.

Ainult üks puudub niisugusel inimesel. Mis on üks null väärt? Midagi! Aga üks ainus üks selle ette moodustab kogu künne. Kõik need voolused ilma Jeesusega on kui rida nulle, — tõepoolest midagi, midagi head, elutu, väärtusetu, nagu 00000 krooni. Aga Kristusega — võime kirjutada — 100000 krooni.

Wäga selgusetu.

Kui paljud inimesed omavad selgusetu ette kirjutust mõistest „lunastus“. Me tahame kuulda 4 iselugust vastust küsimusele: „mis pean ma tegema, et ma õndsaks jaan?“

Üks vastus on: „Ole aus ja hea, — täida oma kohust.“

Teine: „Ära tee walskust, ja ja saad taewa. — Ole häädsoowiw oma kaasinimesile.“

Kolmas: „Tegutse õiglaselt, ja palu Jumalat.“

Ja neljas: „Ära wanni ega ära waleta, ja ära tee midagi, mille pärast hābenema peaksid.“

Niisugusele vastusele wastaksime: „Si tarwita te siis mingit lepitust oma pattude pärast? Jumal ütleb: „Kõik on patu teinud“.

Muljeid 5. rajariikide C. E. noorte konverentsilt.

Meemelis, Leedumaal 27.—31. juulini [a.

Pärast kohwijoomist öde Rabe pool sõidame rongiga tagasi Riiga, kus on

Rohkearvuline osavõtt. Suured masekoosolekud turu platsil ja peakirikus. Rongikäik läbi linna. Poola ei saanud osa võtta.

Tõendus maid aja kiirest möödumisest. Alles see oli kui kandis laew noori Kristuse sõdureid üle lahe, kui sõdameis peitus ammuigatletud lootus näha wenna-rahwa kaasvõitlejaid Helsingis rajariikide konverentsil. Olid ilusad päewad, kuid mööbusid pea. Tos-jutas taas kodumaa randade poole laew laulude heliseses üle küüne wee, kuna loojenewa päiteje purpuri kustudes löid särama tähed juveöötaewas. Laewal tuletati meelde möödunud päewade ilusaid hetki ja kandsid noored kaugas kalleid warandusi — õnnistatud mälestusi möödunud päiwist.

Möödus juwi, sügis, ka karm talw. Saabus lewad aga tuletas meelde uue konverentsi lähenemisest ning suwe jõudes seisisi tõstiasjana ees reis — Meemelisse.

Leedu sõbrad, kes olid seekord kutsunud rajariikide noori omale küllla, ootasid meilt tulijaid suuremal hulgal — laulu-kooriga. Põidigi sõitma kwartett, kuid sellest tõmbas kriisju läbi w. Laari äkilise äratsumine wõitluste maalt. Ning sõitjate koosseis kujunes järgmiselt: nende ridade kirjutaja Tallinnast, öde A. Aruwald Narwast, w. B. Koljo Tartust ja ö. M. Wilgats Pärnust. Nii siis 4 tähtsat Cesti linna esindatud.

Leedu konsulaat wõimalbas meile suuremeelselt prii wiisa, kuna meie oma ministeerium wastutulematust seekord wäljendas.

Keljapäewal saabusid lennutil Soome esindajad w. B. Attila ja J. Mikkonen Alemistele. Paar tundi aega Tallinnas wiibinijeks, siis kannab kiirrong meid läbi halluse ja saju Riia-poolse. Saamas saatmas grupp armsaid noori.



Soome esindajad Meemeli konverentsil.

Paavo Attila (paremal) ja J. Mikkonen (wajakul).

koosolek Sinises Kistis.

Kõnelewad J. Mikkonen, P. Sint ja B. Koljo. Esmine tarwitaab kahte tõlki, teine ühte ja kolmandal on õnn üfpi rääkida. Attila laulab ja inimesed kuulawad suure tähelepanelikkusega.

Poole öö ajal wiib meid rong Leedu poole. Läti sõprade korraldusel saame meiegi poole hinnaga sõita Meemeli ja tagasi, mille eest neile parem tänu! Mitawist wõi nüüdselt Jalgawast tuleb veel lijawäge juurde. Wagun sassa tüüpi, kõrwalt ustega, puuduwad magamiswõimalused. Tufume üksteije öla pabjaks tarwitades. Siin hindad neid häid Wene laadi Cesti waguneid riulitega, kus hea küljeli heita ja puhata. Leedu rajast läbis-tades tuleb meil ämberistuda teisele rongile. Siin küll Wene wagunid, kuid ka juurepä-rane wene mustus. Puhtuse poolest oleme küll Leedust ja Poolast palju ees.

Tolli rewisjon sejab meie grupi hul-gas selles, et tolliametnik, wana habemif hõrra, kuulba saades meid olewat Cestist hakkab meiega head juttu ajama — on ise aastaid Tartus elanud. Rõõmustub näha saada eestlasi.

Leedumaale jõudes peame ka oma tas-fukellaasid dieti leadma. Siin maksab kesk-Euroopa aeg ja see on tund aega meist järele.

Hommiikul kella 9 paiku olemegi

Meemelis.

Jaamas wastas liidujuhataja Põds. Sam-mume pakkidega konverentsi büroo poole, milline asub kriisliku osaduse ruumides Rip-penstr. 4, kus töötab ka Meemeli C. E. ühing.

Meemel on kaubandus- ja sadamalin-n, asutatud 12-sajandil möögaordu poolt. Rasked sõdu ja wõitlusi on pidanud see linn nende sadandite kestel üle elama. Mõ-



Konverentsi auwäraw.



Pilt Meemeli tänawalt. Lapsed sõbrustamas.

Läti Walgas on meie esinduse koosseis kõik käes. Wara hommiikul oleme Riias, kus meid jaamas ootamas öde E. Amtman. Zuhime sammud Sinise Kisti poole. Wend Rabe ise on mererannal Dybultis, kuhu meiegi pärast hommiikufööki omnibusjega sõidame. Tund aega kestab sõit suure kiirusega asfalbitud teel. Maastikud kaunid. Mere rannik on täis suw-laid. Täna-wail jalutab suwekõstüümes palju Iisraeli mehi ja naisi — neil suuremad suwituswõimalused.

Oleme mõned tunnid mererannal puhkamas reisuwõistumist kohisewate mändide all liiwas, lainete mängeldes rannaliival.

ned korrad isegi maha põlenud. Ühe ja teije riigi käes on ta ol-mud, kord olid sakslased ta peremeheid, siis poolalad; mõnikord on siin Rootsi lipp lehwitud, siis on taas wenelased oma äliwõimu maksma pannud. Siin on wiibinud ka prantsuse sõjawäed Napoleoni wõidukäitude ajal. Nästal 1802 kohtasid siin Preisi kuningas Friebrich III. ja Wene tsaar Aleksander II. Küüd aga kohtawad siin ühijel noorte konverentsil kuningate kuningate lapsed.

Praegu on Meemel Leedumaa autonoomne osa, mille maaalal asub umb. 150 tuhat inimest, Meemelis endas 35 tuhat.

Majade ehitus linnas on enam jagu jafka laadi, mõned päris teenad, kuid palju ka kunstimaitsjete.

„Christliche Gemeinschaft“ omab suured ruumid. Koosolekuteksaal on seestpoolt kirikutaoline ehitis rõdubega 3 küljest — nii mahutab võrdlemisi suure kuuljaskonna. Peale selle piiblitumiruumid noortele, õdedele, jutlustajate korterid jne. Jutlustajana on jün w. Põds ja talle abits üks noor wend, kes lõpetanud Christona misjonikooli Schweizis. Siit usklikud pea-

wad väga head hoolt oma jutlustajate eest — palgab võrreldes meie oludega kaugel juuremad. On õpetatud usklikke ohwerdama ja hoolt pidama ka nende eest, kes sõnaga teenivad.

Mõidu töötab mainitud usklikkude koondus küll nimeliselt kirikus, kuid iseiswana oma siemisi, asjades, toimetades kõik waimulikud talitused ise. Näib, et kiriku ülemvalitsus võrdlemisi heatahtlikult suhtub sellele tööle.

Kiri Eesti C. E. sõpradele.

„Ja pea meeles kirjutada „Noorte Elule“, oli üks jumalagajātu sõna, mille wend Sink ütles Tallinna sadamas, kui „Ebba Munck“ oli just minnekuvalmis.

On olemas soomekeelne kõnekäänd: „Mida täna võid teha, seda ära jäta homseks.“ Ja kui mina võin just täna istudes „Ebba Munckil täita mulle meelepärase palve, siis teengi seda mõne sõnaga.

Minu teekond, millelt praegu saabun Soome, on kestnud ligi kolm nädalat. Suurema osa sellest ajast olen reisinud teie maas ja võinud mõnes linnas rääkida jumalasõna. Seda on teinud võimalikuks see asjaolu, et wend Sink on olnud tõlgiks. Need mälestused ja muljed, mis täidavad mu südant, on kaunid. Paides, Türil, Tallinnas, Haapsalus ja Noarootsis peetud koosolekud püsivad mu meeles. Sõbrad, keda olen kohtanud neis paigus, on näidanud olevat tõeliste edasivõitlejaini eluteel. Äрге väsiges sõbrad! Äрге heitke meelt, kuigi vahest satute vaenlase tuleliinile!

Olen märganud, et C. E. töö on suure võimalused Eestis. Jumalal on suuri asju teoksill! Eriliselt on kirjanduse levitamisel suured võimalused teil. Soomes ilmub suurilt kirjastus-

äridelt iga aasta palju waimulikku kirjandust, mille tõttu meie C. E.-el ei ole erilisi võimalusi. Et nõnda pole lugu teie maal, siis pidage meeles: Jumal tahab kuulutatud sõna kõrval teie läbi lewitada ka trükitud sõna! Oli rõõmustav kuulda, et „Noorte Elugi“ on saanud teil — nii suure levimise osaliseks. Tahaksin õhutada teid edespidigi levitama seda ajakirja teie rahva keskel ja paluma ajakirja ja selle toimetaja eest.

Ja tahan tarvitada veel neid ridu, et õelda kõigile sõpradele parimat tänu, kes teie teenisite meid mu reisul, kui olime teenimas kalli jumalasõnaga. Jumalariigis tarvitatakse palju väikesi nägematuidki teenistusi, mida küll üks näeb.

„Teenimine teeb õnnelikuks,“ ütles keegi kõneleja Meemeli konverentsil. See on õigus. Meid on seatud pühaks teenistuseks. Me peame teinima vaeseid patuseidki, mitte et pattu edustada, vaid et talutada neid Petesdale, siis kui armu ja päästmise veed tõusevad.

Seiske igaüks oma valvekohal! Võtke eneste peale kõik Jumala sõjariistad! Pidage hoolt sellest, et teie suund oleks aina ülespoole ja et südame altarilt ei kustuks Jumala tuli.

„Ebba Munckil“ 13/8 29.

Teie wend Yrjö Mikkonen

Laul Wabastajast murrab südameid.

Mabie jutustab Edward Bayon Scott'ist, kes, mitu aastat tagasi, töötas Indias. Scott tundis kindlat Jumala kutsumist tööle Naga nimelise mägistikuga sugukonna keskele. Ta ei olnud ennem nende juures käinud; aga õppis nende keele ära enne reisivale minekut. Naga-sugukond aga oli hädaohtlik rahwas ja seepärast keelasid Scotti sõbrad teda minemast nii hädaohtlikule teele.

Üks briti sõjaväe pealik pakkus temale lõpuks üht sõjariistus sõdurit kaasa. Scott keeldus sellest, sest siis küll waevalt keegi oleks uskunud tema rahu aateisje. Ja nii ta alustas oma teekonda, wõttes kaasa waid wiituli.

Kolme, neljapäemase reisi järele, oli ta Naga-

maakonna lähedal. Naga-rahwas olid kuulda saanud tema tulemistest ja saatid luurajad välja. Äkki nägi Scott end ümberpitratuna olevat meestest, kelleda püüsid olid sihitud tema südamesje. Tundes end kindlasti olevat Püha Waimu juhatuses, wõt-
tis ta wiituli ja algas laulu ristist, mille oli tõlkinud nende keelde. Enne kui ta sai lõpetanud esimese salmi, langesid püüsid ja pead wajusid, kuuldes ewangeliumi ristist, mida nad iial ennem ei olnud kuulnud.

Kui Scott oli laulu lõpetanud, wõolastid mitme mehe filmist pizarad ja wiha oli kadunud nende südameist. Soojalt wõt-
sid nad wastu misjonijutlustaja, kes töötas nende keskel oma elu otsani.

Reis Saaremaale.

P. Sint.

Juba mõnda aega liikus rea wendade südames mõte, fõrd külastada fuwe waheajal Saaremaad selle tundmaõppimiseks. Senini olime teda waadeldud ainult kaardilt ja saanud mõnigi fõrd häid uudiseid wendade kaudu jumalariigi tööst seal. Tähtsime aga teda näha oma filmaga.

Meie kawatsetawast mitmepealisest sõitjaskonnast oli aga igafuguste ettetulnud takistuste tõttu järele jäänud ainult 2. Allafirjutanu ja w. Pittjaan, meie reissifekretär.

Sõitfime wälja „Dagmariga“ neljapäewal 15. augustil kl. 7 hommikul. Kaasa wõtame w. Laari läbi-proowitud ja truu rattat. Hoolsa teenistuse tõttu wananenud noorendatafse teda esimeste uute kummidega ja taas teeb ta misjonitööd nagu ennegi. Kuid ühe rattaga ei saa kaks sõita. Loodame teist saada Kärblast laenuks mõnelt healt sõbralt.

On wali tuul. Ei puudu lained. Kaob Tallinn pahemat kätt, ainult jääb paistma rand. Meiega on laewal täna erakorraline partii sõitjaid — mustlased. Tõmmunahksed nagu ifka ja julged ülalpides. Tõmbawad endile kohe kaasreisijate tähelepanu. Ehk ka mõnel kohe hirm samast hetkest oma pakkide pärast ja peab kõwendama järewalwet. Waesekesed jäid laewa õõtsudes suures enamuses merehaigeks, peale mõne mehe, kes wahwamad. Piisikesed käherpäised lapsed kápuli maas ja muudkui ofsendawad armetumalt.

Wend Pittjaan sobitab nendega tutwust ja peagi õpib ära mõned mustlasekeelsed sõnad ja laused nagu: Tääl batifshõn tut (Jumal armastab sind), moros (meri) j. n. e. Warsti laulab juba üks mustlase naine laulu: „Sigemal Jumal jull“ . . . Mõtleme mustlastega rääkides mustlas-ewangelisti Gipsy Smithi peale, kes kümnetele tnhandetele kuulutab juure wäega Jeesust. Kas ei wõi ka neis meestest peituda mõni Gipsy Smith?

Üheksatunnilise lofutamise järele olemegi Hiin-Kärblastas. Siin sadamas wastas terve inimkari. Näib olewat inimesile Kärblastas suureks huwiasjaks iga laewa wastas käia. Suhtub wast sõitma mõni omafelfit, sõbrufit wõi tuttaw? Hiidlased kui hiidlased — heasüdamlifed, rõõmsad. Näeme muude hulgas kõster Tarningi. Süda saab rõõmsamaks.

Laew peatub siin 4—5 tundi, selle tõttu wõimalus seda aega Kärblastas weeta. Sammume kohe Tarningi poole, kes meid kohwiga kõstitab.

Küüd on esimene mure saada fiit teist jalgratast.

Selle saamegi armsalt wend Johansonilt, pealegi weel mõõtjaga, mille tõttu meil hea teada sõidetud maa pikkust. Teel kohtan w. K. Kaupfiga, kes samuti rattal sõidab esimest suwet peale jala kaotuse. Suur kerendus. Tuleb saatma meid sadamasse.

On juba hämar, kui sõidame wälja Kärblast. Jumalaga Kärbla — allikate alew!

Waike õõ jarel, mille weetsime all ruumis, püüdes magada nii hästi kui wõimalik, jõuame Taalifule umb. kl. 9 hommikul. Plm waike ja päike särab kui pähpäewa hommikul. Jätame „Dagmari“ kaupi maha laadima ja astume esimest fõrda



A. Pittjaan.

C. E. Viidu reissifekretär on teinud juba mitmeid reije ühinguis. Urge unustage teda palwes!

mata inimhingedest — patustest. Waene naine ei taha aga uskuda meid, waid w. Pittjaan peab näitama talle oma laulatusfõrmust käes ja lähemalt seletame meie reissifõrtarwet, fiis alles pikkamõõda nagu hakkas eidef uskuma, et meil teine mõte. Meie igatsus aga, et wõikfime kui Eleasar Jõsandat teenida!

Teed suurepäralifed, ratta sõiduks kui loodud. Pole fiin suuri suuremaa roopaid.

Teie ääres külade wahel ja merekaldail täidawad karjamaid tihedalt kadakad — tunnistus maa kehufest. Maalilifelt annawad aga omapärafje hingelife mulje. On wiletsaid põlde, kuid fiin — seal ka mitmeid korralikke ja häid. Palju kaswab ka pähklapuid.

(Järgneb.)

Ruidas see aga sündis, et losj, mis oli tol ajal kuulsale perekonnale elukohaks, wabaks sai sellise määruse tarwis?

Jumala teed on imelikud. Mida tema on ette ära näinud — olgu need inimesed, neile paneb Ta õigel ajal oma käe, ja keegi ei wõi teda keelda.

Hauptwilis elas seekord keegi õilne mees, major von Brunnshweiler. Oma ifade usus oli ta jõudnud nii kaugele, et tundis midagi puuduvat oma rahuks. Seal saatis Jumal talle sisemise walgustuse. Lääne-Schweitsist tuli uus ewangeeliumivalgus „kõike rahuldawasti armust“ ta juurde — jumalajulase Otto Stockmayeri läbi. Brunnshweiler tungis läbi wõidukale, röömsale usule. Talle tundus, nagu oleksid tagasi tulnud ta noorusaastad, ta süda täitus päästmisjuubeltga. Sest ajast kõitsid teda armastusfidemed mehe külge, äeda Jumal oli tarwitanud tööriistana ta päästmise juures. Ta nägi, kui tarwitik oli, et talle walmistataks koht, milles ta wõiks koguda oma sõnumit kuulma ja sisemiselt terweks rawitseda wäsinud, haigeid, sisemiselt wiletsaid jumalalapsi — mitte ainult mööduwail tundidel — waid kauema aja jooksul. Seal mõtles suurmeelne sõber lossile. See ei olnud weel waba, weel oli ta teiste inimeste omandus. Aga see mõte ei lasknud lahti õilsat meest, talle tundus, et pead selle wõitma oma sõbrale Stockmayerile. Wiimaks 1877. aastal läks tal korda lossi ära osta, ja olles wäga õnnelik wiis uus omanik selle, kellele ta oli määranud lossi, suurtesse ruumidesse.

Nüüd algas kiire maja sisseseade uue asutise tarwis. Wõeti ette tarwilised ehituslikud muudatused, mööbli muretsefid sõbrad. Weel samal aastal kolis üle Stockmayeri perekond ja lossi wärwaw awarefid ta õnnistatud teenistuseks.

Mida tahtis päriselt saawutada Stockmayer oma majaga? Tal oli iga üksiku küllalifega, kes astus üle ta ukseläwe, waid üks otstarwe. Tal oli tegemist waid sellega, et hingi, kes usaldasid teda, wiia ühendusse Jumalaga, neid esitada Jumalale.

Et saawutada seda eesmärki, püüdis ta wäga tõsiselt hoolt kanda nende hingede eest. Seda wõis näha juba lossi sisse astudes. „Lase ennast walmistada oma Jumala wastu, oh Israael!“ säras küllalisele wastu juba peawärwawalt.

Ja astus ta koridori, siis luges ta salmi „Nad ei näinud kedagi muud, kui Jeesust üksi.“

Sügam waikus walitses waipadega kaetud käikudes. Igal küllalisel oli oma üksik tuba. Sõõma-afad peeti waikselt. Nad olid aga rikkalikud ja wäga head, ja majajä walwas waljuult selle üle, et igauks, ka nõrgeim ja wanim küllalt aega sai sõbmiseks, et laua ääres ära jääks kõik kiirus.

Terwe maja seisus õhkkonna all, mida paremini wõib wäljendada: „Kõik liha olgu wait Jumala ees!“ Ruidas Stockmayer on käsitatud seda waiksust ja milleks on tahtnud seda kasulikuks teha, ütleb ta oma kirjatöös: „Näpunäited wiibimiseks Hauptwili lossis“ aastal 1887:

„Niikaugelt kui ma Jumalat mõistan ja enesele

Otto Stockmayer.

Seejuse Kristuse tunnustaja ja järelejäija.

Alfred Rothi järele Joh. Sarow.

wõin aru anda teenistusest, milleks Ta on tarwitanud lossi enam kui üheksa aastat, peab maja andma wõimaluse, kohata Jumalat waiksuses niihästi neile, kes tahawad

läbi tungida walgusele ja tõele, kui ka keele, kes juba seistes Seejuse teenistuses, majawad jahutust, uut warustust — kodus ei ole see alati wõimalik. Paljud on rakendatud hämitawale, jõudu ja aega, pead ja meeleolu nõudwale tööle, ja see on Jumala heldus, kui Ta teeb neile ruumi, kui nad wabanedes oma harilikust ümbruskonnast wõiwad seada end lühikeseks ajaks ja erilisel wiisil läbiuurima ja wabastama jumalafõna wäe alla. Me ütleme „lühikeseks ajaks.“ Kui kellegi wahekorid Jumalaga pole õige enam wõi ialgi seda olnud, kuhu on kogunud ebafelgus, ebatrüudus, surwe ja sund, nagu seda kahjuks tuleb ette ka jumalalaste juures, seal elame läbi korduvalt, et ei saa küllalt majas wiibimisest üheks wõi kaheks nädalaks, et wabastada usuwaadet ja üldse wabaks saada.

Kui sellise wiibimise pea-otstarwe on kohata Jumalat waiksuses, peab hoolt kantama waiksuse hoidmise eest. Peab neil, kes ei ole tulnud sisemiselt weel rahule ja seega ei seisa weel wabastawa eluwaimu käsu all, liikumise wabadust kitsendama, sest need, kes tahawad olla oma Jumalaga üksinda, peawad wõimalikult olema warjatud teiste eest. Ma usun seepärast, et tohin nõuda järgmist:

Argipäewiti (pühapäewiti toob enesega kaasa kirikus wõi kabelis käimine kohtamisi) ei pea olema hommikupalwe ja lõunajõogi wahel mingit läbikäimist majaküllaliste seas. Erakorral antakse meeleldi luba selleks. Kellel muidu, eriti pärast lõunajõoki on waja läbi käia teistega, sel olgu — nii kaua kui ees ei seisa miskit takistust maja juhatuselt — lah-tine film ja õrn tähelepanu oma litgemise tarbeiks. See sünnib muidu hõlpsasti, et keegi, kes tahab olla täiesti üksinda oma Jumalaga, ei julge liikata tagasi pakutud seltskondlust.“ —

Tol ajal oli niihästi Schweitsis kui Saksamaal mõte omada jumalalaste jaoks selliseid „hingehooldamismaja“, üldse alles uus, ja mõnigi ehk wärises mõtte juures, kas Stockmayer tingimustil, millised kirjutas ette oma asutises wiibida soowijale, peaks saama küllalt küllalisi. Tema aga oli julge oma asja juhtes, ja terwe Hauptwili lossi ajalugu näitab, et Jumal on olnud temaga ja on tahtnud talt selle ülesande täitmist. Küllalised tulid ja täitsid maja ruumid, terwed ja haiged jumalalapsed, ja igauhte teenis talle kohasel wiisil. Muidugi oli ka raskusi majakorra täitmise juhtes. Mõningale näis liig raske olewat „waikimise käsk“.

Waabeldes iga üksikut abinõu, mida Stockmayer leidis oma küllaliste wälise ja sisemise üksinduse juhtes, ei ole waja juurelda, kas tal oli õigus neid tarwitada wõi mitte. Meeleldi olgu siin järele antud, et ta alles hiljem on mõistnud tähelepanemise alla wõtta mingisugust hingeteaduslikku hetke. Ka siin oli elamus ta õpetaja, ja ta on alati meeleldi õppinud ja end parandada lasknud nende läbi.

(Järgneb.)



Verised löömingud Palestinas olid selle kuu algul muhameedlaste ja juutide vahel. Muhameedlased, kellele ei meeldi juutide võimu kasv ja majanduslik areng Palestinas, tungisid juutide kallale kaebemüüri ääres ja püüdsid mitmeti teotada juutide pühadusi. Sündisid verised kokkupõrked peaausjalikult Jeruusalemmas, kuid ka mujal löödi lahinguid. Said surma sadanded, haavatuid veel enam. Suuremad kaotused olid juutide poolel. Üle piiri tungisid beduiinid oma suuvendi toetama lahinguis. Rööviti juutide asundusi ja linnaosaid.

Ainult inglise sõjaväe abil suudeti asja rahustada, kuna muidu mõlemad pooled oleks edasi sõdinud. Araablased tahavad juute pühalt maalt üldse välja tõrjuda, kuid juudid mujal riikides organiseerisid juba abivägesid suguvendade kaitseks ja korraldasid protestikoosolekuid.

Nüüd on asi vaiksemaks jäänud, kuid kui kauaks? Kord saab Jumala sõna järel löödud Jeruusalemma all veriseim lahing, kus kõik antikristuse väed püha linna ümber piiravad, kuid Issand hävitab nad. Me läheme päev-päevalt nende imeliste aegade poole.

Hiina-Vene piiril sõditakse ilma sõjakuulutusega ja liüakse korrapäraseid lahinguid.

Pöörase kiiruse saavutas üks inglise lendur Orlebar nimelt 570 klm. tunnis.

Ohulaev „Graf Zeppelin“ tegi oma esimese ümberilma reisi, mis hästi õnnestus. Selle leiutaja Graf Zeppelin on ise usklik mees.

Vapustavaks sündmuseks oli Soomes 7. skp. Tampere Näsijärvel ettetulnud „Kuru“ nimelise laeva hukkumine tormis, kus juures külma hauda leidsid ligi 140 inimest. Arvatakse, et laeval on olnud 200 reisisa ümber, neist päästeti ainult 23. Enamus uppunuist naised ja lapsed. See on suurim laevaõnnetus Soomes. Peeti leinajumalateenistusi kõigis kirikuis. Isegi paavst saatis kaastunde avalduse.

Tuukrid teevad laeva ülestõstmise kallal tööd ja on juba palju laipe toonud välja. Kirjeldamatu on omaksete ahastus, kes otsivad omakseid uppunute hulgest.

On üks laev, mis iialgi torme ei karda ega hukku — see on päästmise laev, mille kapteniks Issand Jeesus. Oled sa juba sellel laeval reisimas igavese kodumaa poole?

Maailma elanikkude arv. Dr. Smith Edinburgis on kokku seadnud huvitava tabeli maailma elanikkude arvust. Selle üldsumma arvatakse olevat umb. 1,650 miljoni. Neist 1,650 miljonist on kristlasi 563 m.; muhameedlasi 222 m.; juute vähemalt 12 m. ja paganaid 851 m.

Et saada selgemat pilti selle hulga suurusest, asetame nad ritta ja laseme neid marssida mööda. Et see võiks sündida võimalikult lühikese aja jooksul, paneme 5 meest ritta ja iga meetri järel jälle sarnane rida; nii asetame neid mõttes ikka viis haaval. Sellest sünniks hiigla rong, milles iga uskkond oleks oma rühmas.

Laseme nad nüüd meist mööda marssida nii kiirelt, et 25.000 inimest mööduks meist iga tunni kestel. Nii peavad nad siis igas tunniskäima 5 klm.

24 tunni jooksul mööduks meist nii 600.000 inimest. Kulub siis 285 ööd-päeva, enne kui 171 milj. evangeeliumi usulisi on möödunud; siis katoliiklaste 392 milj. tarvita- vad 653 ööd-päeva ja 8 tundi; kõik kristlased ühtekokku on tarvitanud 2 aastat, 208 ööd-päeva ja 8 tundi; j. n. e. Paganad tarvita- vad 1,418 ööd-päeva ja 8 t. ehk 3 aastat, 323 ööd-päeva ja 8 tundi.

Kõikide maade rahvaste möödamarssimine ühtejärgi oleks seega tarvitanud 7 aastat, 191 ööd-päeva ja 16 tundi.

Ja Issand Jeesus on annud oma jüngrite ülesandeks kõigile neile kuulutada evangeeliumi. Kõigile neile mil- joneile on ta kinkinud elu ja nende eest oma elu jätnud, armastades surmani neid ristil.

Raamatull. Aikakauskirja.

Surma-pisilane. Tervishoiu inspektorite kongressil Londonis teatas prof. G. Hill pisilase leiust, mille abil võib päeva jooksul hävitada miljon inimest.

Vastuseks esitatud küsimusele seletas Hill, et surma tooja pisilane on leitud juba mõne kuu eest, kuid sellest on teada ainult asjasse pühendatuil. Pisilane on väga mürgine ja eriti kardetav kuivatatud kujul õhku paisatuna. Inimesed, kes seda sisse-hingavad, on päästmatult pühendatud surmale. Surm ei saabu silmapilkselt, vaid mõne päeva pärast.

Professor teatas, et ta on toonud asja avalikkuse ette, kuna leitud pisilane osutub uueks relvaks, millega on kerge varustada lennukeid ja ohulaevu. Tema abil võib suurema vaevata tappa terveid rahvaid. Ent ta lahendab lõplikult ka desarmeerimise küsimuse: ei ole enam tarvis ehitada kalleid ristlejaid ja suuri lahingulaevu.

„Päevaleht“.

Elame ajajärgus, kus inimõistus on töös küsimusega kuidas üksteist hävitada. Praegune kultuur on hävitav — tapab inimsugu ennast. Hullem pisilane on siiski patt, mis on tapnud ja tapab veel miljoneid ihu ja hinge poolest.

Lasstepäev p.-p.-foolides.

Möödunud P. p.-fooli Alliansi-Üidu konverentsil otustati soovitada pidada kõigis meie ringkondadesse kuuluvais p. p.-foolides üks Lasstepäev aastas, ja määrati see kindlaks iga teise pühapäeva peale oktoobris.

Lasstepäeva tähtsus oleks p. p.-fooli töö tõstmine kohalikkudes pühapäevafoolides, mis just talvise hooaja algul nii soovitav, peale selle ppf. töö väärtuse ja sihtide selgitamine lastevanematele, ning üldse rahvale.

Sel puhul võiks palvemaja olla ilustatud pfoolitajate ja laste poolt. Ennelõunases koosolekus oleks soovitav, et kõnelejad juba meeldetuletaks lastetöö tähtsust niihästi kõnedes, kui ka palvetes — jst on ju töö laste seas üks haru fogudule eesmärgist: „Inulutada armuõpetust kõigile loomale“. Rahjult on ka meie päevil vahest neid jüngreid, kes arvavad, et täis- tasvanud üffi on tähtsad jumalariigile, ja vaatavad paha meelega laste peale, „kes tasjivad liiva meie palvemaja pöran- dale, ja ei osta nii waguü istuda.“ Kuid Jeesus ütles ka praegusaja fogudustele: „Laste lapjutejed minu juurde tulla... nendest on ka Teil weel mõndagi õppida — jst, nii j u g u s t e päraut on taewariif.“

Wõib ka olla, et ppf. töö koha peal ei ole mis ta peaks olema. Siis on põhjust lastepäeval kõiki puuduseid iseäranis Xra ette kanda. On aga olnud pfoolilt rõõmu, wanemad on wõinud saata sinna, kus neil püütakse armjats teha Teda, kes paljudele on saanud elu kallimaks jüuks, — kuidas peaks siis sündames liikuma tänapäew, palawa igatjufega, et Jumal wõiks rohkem õnnistada töötajaid ja lapsi.

Kus iet on lähtwiidaw, oleks wäga soovitaw, et lapjed eijneffid ka ennelõunasel jumalateenistusel koorilaulu ja mõne deklamatiiooniga.

Pärasilõunane koosolek kannaks rohkem pidulikk laadi. Trükitud lapjed, iseäranis kus on jsewõetud ka tegewate laste nimeb, tõstawad huwi, ja annawad ka jsefetulekuid.

Koosoleku eel peaks olema äramääratud, kus pinfides istuwad lapjed, kus tohtabel lauljad ja etteandjad, et koos- oleku ajal ei oleks segadust. Wanematele inimestele ja teistele lastele wõinwad suuremad lapjed-koorapidajad — juhutada plat- fiid, ja äldje walwata, et kõik oleks korralif. Lastele peaks meelde tuletama — kui nad sellega ei ole weel äraharjunud —

et nad ka waitfelt palvemajja sisse tuleks ja pärast waitfelt wälja lähets.

Kawas wõifid olla wäikeste ja suuremate laste koorid ja muud muusikalised palad, ja teised ettekanded laste poolt — nii kuidas olud seda lubawad, kuid mida rohkem lapji on tegewad, seda parem.

Üks kõne peaks näitama pppooli eesmärke ja abinõusid nende saavutamiseks. Sellest wõiks rääkida pppooli ülemjuhataja, ehk ta üks klassijuhatajaist. Kõnesse wõiks põimida läbielamusi lastega, ehk nende kogudega, mis näitawad pppooli mõju ja õnnistust. Sarnased juhtumised räägitaw selgemini kui mitu seletust. Kõnebe juures peab meeles pidama, et mõju kaob, kui liig pikale minnake.

Ehk leidub wendade seas keegi, kes wõiks rääkida sellest, kuidas Jumala sõna ta peale on mõjunud, kui ta alles oli üsna noor. Ja kui see elutüpi mees seda nii tähtjaks peab, siis wõib see ta sügawasti mõjuda laste peale.

Lõpuks wõiks olla mõni soe ja südamlik sõna lastele, elu õnnest ja sijust, kui noorelt otustawad **Teie** järel täia.

Kui on laste poolt palju ettekannet, siis peawad kõned olema üsna lühikejed, ehk üks kuni kaks.

Laulud, nagu: „Noorus, sind hüütakse“, „Noorepõlwe õie ajal“, „Nooruse rõõmustus“ j. m. oleks kohased algus- ja lõpulaulud. Kus pppoolis on tuttav: „Oh kool, ja tena ko-

hale...“ ehk „Me kõige suurem meelega on pppool“ ei tohiks seda laste üldlauluna mitte wälja jätta. Ka wõifid sel päewal uued ppp. õpetajad koguduse wanema ja ppp. juhataja poolt pidulikult ametisse õnnistatud saada; samuti wõifid ka kõik õpetajad ette tulla, et ühijelt õnnistust paluda oma koolile. Mõnel kogudusel on wiisiks kinkida oma suurematele lastele piiblid. Lastepäew wafuks selleks ilmiat võimalust.

Enne lastepäewa wõifid lapsed ise laotada kutseid, ja seal, kus on seisma jäänud lastelehti, wõiks neid sel puhul ära kasutada, jagades ühes kutsetega, wõi peale koosolekut lastele ja rahwale.

Kuid weel üks asi: palume wäga, et ükski pppool ei jätaks sel puhul forjandust tegemata. See tuleks oma pppooli taluks, — uute pildirullide muretsemiseks, ehk lastelauluuraamatute wõi muude õpeabinõude tarwis — ja ühtlasi toetaks ka meie ühistööd, sest meie loodame, et Teie ei keelbu 25% jaatmiseft M. Viidu kasjale. Ohwerdamise läbi kaswab huwi ja armastus ühe ettewõtte wastu. See toob enefega kaasa ka Jumala õnnistust. Sellepärast tehkem kõik, mis wõiks taaja aidata selleks, et lapsed saakfid wõidetud Kristusele!

Kõiki kaastöölisi lastetöös terwitades,

Ppp. M. Viidu esimees: A. Ruum
kirjatoimetaja: T. Korjus.



KODUMAA TEATEID



Paide ühing pidas 9. aastapäewa 8. sept. Noored olid ära ilustanud kenaks koosoleku saali. Õsland õnnistas koosolekuid oma armu ligioluga. Paarile wennale sai wälja antud C. E. märgid liidujuhataja läbi. Saanuti wõeti wastu üks poolbaja ja üks tegewlüige. Märgi saanud wennad tunnistasid pärast üldkoosolekul, mis tööd Õsland nende juures teinud; teine neist oli enne töölispordi seltsi juhataja, kuid nüüd wõitleb kadumata eesmärgi pärast. Sõnaga teenisid wennad Sink ja Pittjaan. Peeti koosolek ka esmaspäewa õhtul.

Sügise tules on kawatjus taas äratusnädalaid korraldada ühinguis. Loodetawasti tuleb Soomest w. Mikkonen meile abiks sel puhul. Paluge Õslandalt hiltseid wiisnu!

Tallinnas korraldati ühingutewaheline kooswiibimine M. loka palwelas, 10. sept., kus w. Sink jutustas Meemeli konwentsist ja w. Pittjaan Saaremaa reifist. Oli hea koosolek. M. loka laulis.

Narwa ühingu aastapäew peeti 25. augustil. Külalistena olid sõitnud wennad Sink ja Benjamin — Tallinna Wene C. E. ih. juhataja, Joh. Kello — W. Arukülast, üsijoo Katiwrest j. t. Koosolekul algasid laupäewa õhtul. Pühapäewa ennelõunat koosolek uskliffele.

Graldi mõjurikas oli õhtune koosolek, kus rahwatung suur ja Õsland oma sõnale wäge kinkis. Õnnistagu Jumal külwa-

tud seemet! Peale koosoleku oli korraldatud maksuline teedõhtu maja wõlgade katteks, mis õnnestus hästi, oli leida palju armastusi ja agarust Õslanda asjas!

Jõulualbumi kawatseb jälle jõuluks wälja anda liit, nagu juba lubatud mõõdunud aastal. Dotame samajugust elawust müügis. Kaastööd võimalikult pea saata toimetusse.

Metodistid pidasid oma aastakonwentsi Tallinnas uues awaras ruumis 28. aug. — 1. sept. Oja wõtsid rajariigid. Palju töõteggijaid wendi naaberriikidest wõttis oja.

Palju palweid on waja, kui tahame saada sügise algades õnnistatud töõhooaega. Meie rahwas wajak tõsist, sügawat ärkamist, midu lähew kõik allamäge. Koondage igalpool isekestis wäikestes ringides palwele. Nüüd pole aega jutustamisega mõõda saata, waid paluda on waja. Kõllap siis näemegi au- liigi asju sündiwat.

„Noorte Esi“ № 9 ilmub äratusnumbrina, loo- detawasti ehk juba oktoobri keitpaigas. Graldi kohane algawail äratus nädalail ja koosolekul müügis. Wõib tarwitada laulu- lehtetenagi. Palju head äratusijulist materjali sees. Tei- lige juuremal arwu!

Kes pole weel diendanud oma arweid Noorte Esi eest, siis palume neid seda pea teha. Wiitwuseft pole kasu. Ka kirjanduse arwed võimalikult pea tasuda seda mõõda kui läbi müüdnud.

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Vastutaw toimetaja: P. Sink. Toimetuse aadress: Tallinna, Villardi t. nr. 7—1.

2600

Lugege Piiblit! „Kes on kaotanud Jumala, võib teda jälle leida selles raamatus.“

Luuletaja H. Heine.

Briti ja Väljamaa Piibliselts varustab kõiki piib- litega!

Rataskaewu tänav nr. 4, Tallinna.

Külastage depood! Veenduge ses igaveses töes:

„Kiri ei või waleks jääda.“ Joh 10:35.

Teen iga-
suguseid **kellasepatöid.**
Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Willardi tänav
nr. 3—10 (hoowis).
Terwitades w. **G. Henny.**

K.-Ü. „Külwaja“ trükk, Keilas.

Hind 15 senti.